

อชิรญา ธิติพงศ์พิพัฒน์ 2550: การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

: ปัญหาและแนวทางแก้ไข ปรัชญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขาวิชารัฐศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ภาชานกรรมการที่ปรึกษา:

รองศาสตราจารย์นิตยา เงินประเสริฐศรี, ร.ม. 98 หน้า

ISBN 974-9840-44-5

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ซึ่งงานวิจัยเรื่องนี้เป็นารวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) 4 คน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 6 คน และเจ้าหน้าที่จากองค์กรกลางเพื่อประชาธิปไตย 5 คน รวมทั้งสิ้น 15 คนซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

งานวิจัยเล่มนี้ได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของ กกต. ที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2548 โดยข้อมูลส่วนใหญ่จากผู้ให้ข้อมูล สะท้อนให้เห็นปัญหา ดังนี้ 1.) กกต. มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการทำงาน จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้มอบให้กับ กกต. ทั้งอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ 2.) กกต. เป็นองค์กรที่ขาดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เนื่องจากไม่มีองค์กรใดสามารถ เข้าไปทบทวนผลการพิจารณาตัดสินคดี ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งของกกต.ได้ 3.) การปฏิบัติหน้าที่ของ กกต. เป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากบุคลากรที่ไม่เพียงพอและขาดประสบการณ์ในการควบคุมดูแลการเลือกตั้งที่มีขั้นตอนการดำเนินงานหลายขั้นตอน 4.) กกต. ประสบปัญหาด้านการสืบสวน สอบสวน ซึ่งเป็นไปในเชิงรับมากกว่าเชิงรุก และเนื่องจากการทุจริตในการเลือกตั้งมีมาก ส่งผลให้ไม่สามารถจับกุมผู้ทุจริตได้ครบทุกคดี 5.) กกต. ขาดองค์กรเอกชนที่มีประสบการณ์เข้ามาช่วยเหลือและตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานได้

สำหรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เสนอให้มีการกำหนดองค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของ กกต. เพื่อแก้ไขปัญหาร่องอำนาจด้านตุลาการของ กกต. นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนยังได้เสนอแนะให้มีการจัดตั้งศาล ส.ส. และศาล ส.ว. เพื่อทำหน้าที่พิจารณาการฟ้องร้องคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยเฉพาะ ทั้งนี้ แม้ว่าให้ประเทศไทย จะมีการก่อตั้งองค์กรกลางเพื่อประชาธิปไตยขึ้นเพื่อเข้าร่วมปฏิบัติงานและตรวจสอบการทำงานของ กกต. แล้วนั้น แต่อย่างไรก็ตาม องค์กรดังกล่าว ก็ยังไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติหน้าที่ในการเลือกตั้งอย่างจริงจัง ดังนั้น ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญา โดยการเพิ่มเติมบทบาท และอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลาง ในการมีส่วนร่วมในการจัดการควบคุมดูแลการเลือกตั้งให้มากขึ้น